

DREEFSCHOOL

ANTI-PEST PROTOCOL

1. THEORETISCHE ONDERBOUWING

1.1. **Waarom een anti-pest protocol?**

De Dreefschool wil kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus ontwikkelen. Pesten komt helaas op alle scholen voor. Directies en leerkrachten die ontkennen dat pesten op hun school plaatsvindt zijn ongeloofwaardig en nemen het pestgedrag niet serieus. Het is belangrijk om een duidelijk en helder beleid te hebben waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen in voorkomende gevallen.

Welke instrumenten hanteren we?

Natuurlijk is het beter om het pesten te voorkomen door het scheppen van een goed pedagogisch klimaat. Daarom gaat dan ook in eerste instantie de aandacht uit naar preventie. De leerkrachten bevorderen dit door het scheppen van een veilig klimaat. Dat is een klimaat waarin de gang van zaken goed gestructureerd wordt en waarin de kinderen positief benaderd worden. Dat bereiken we voornamelijk door te benoemen hoe we willen dat de kinderen zich wel gedragen (en dus niet door ze te waarschuwen hoe ze zich niet moeten gedragen). Dat uit zich in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein. De schoolregels (Document Leefregels Dreefschool) vormen de basis voor dit schoolklimaat. Elk jaar maakt de groepsleerkracht daarover tijdens de eerste 4 weken duidelijke afspraken met de kinderen. Respect en hulpvaardigheid vormen de basis voor ons gedrag ten opzichte van elkaar.

Daarnaast krijgt elke groep 10 weken achter elkaar een Rots en Water training (zie schoolgids). Verder vullen we elk jaar de vragen in die horen bij de methode “Kinderen en hun sociale talenten”. In het leerlingvolgsysteem Scol kunnen we precies zien of er op groepsniveau gepest wordt of dat er kinderen zijn die zich op een ander gebied niet lekker voelen. Van dit systeem wordt een overzichtslijst gemaakt en een plan van aanpak.

Om het jaar vullen de kinderen een enquête in van Scholen met Succes. Hieruit volgt een analyse en een plan van aanpak.

We hebben duidelijke regels opgesteld hoe we met elkaar omgaan in de klas, in het schoolgebouw en tijdens het speelkwartier. (zie bijlagen veiligheidsbeleid)

Tijdens de Tussenschoolse Opvang wordt er een registratie bijgehouden van alle incidenten.

In januari 2017 starten we met een kinderraad. Eén kind vertegenwoordigt de klas en heeft drie keer per jaar een gesprek met de directie. Ook in deze gesprekken kan het onderwerp pesten worden besproken.

We hebben ook een schoolpanel waar de klassenouders in vertegenwoordigd zijn. Zij komen drie keer per jaar bij elkaar in gesprek met de directie. Ook tijdens deze gesprekken kan pestgedrag van kinderen in een bepaalde klas ter sprake komen. Zo zijn er veel momenten per jaar waar bovengenoemd onderwerp op de agenda kan staan.

Kinderen moeten leren met regels om te gaan en daar moeten we dus als leerkrachten en ouders energie insteken. Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed. Maar ondanks onze inzet en samenwerking als opvoeders kan het toch voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de regels van de leerkracht niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling van een kind wordt bedreigd. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor de Dreefschool is dat onacceptabel. In dit protocol leggen wij vast hoe we het pestgedrag van kinderen aanpakken. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, de ernst en ook over de specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

2. Begripsomschrijving plagen en pesten

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen? Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag:

Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz)
- Samenspannen tegen een kind bijvoorbeeld door gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of steun te zoeken bij andere kinderen om een kind op te wachten en te pakken te nemen.

Fysiek:

- Trekken, duwen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, spugen bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen, of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld te knielen of geld of snoep mee te nemen
- Stelen of vernielen van bezittingen
- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schoeltas, banden van de fiets lek steken

Isolatie:

- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.
- Andere kinderen bewerken zodat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en andere leuke dingen.

3. Rolverdeling betrokkenen:

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. Het gebeurt regelmatig, waardoor de veiligheid van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen.

Het gepeste kind:

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken, maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen.

Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een andere clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen (bijvoorbeeld in vrije situaties, op het plein of na schooltijd)

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door hun slachtofferrol, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

De pesters:

Kinderen die pesten zijn vaak juist fysiek wel de sterksten uit de groep. Ze kunnen zich permitteren zich agressiever op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Ze krijgen ander kinderen makkelijk mee om een slachtoffer te pakken te nemen. Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer. Alles is immers beter dan door de "machtige pester" zelf gepest te worden.

Sommige pesters stralen juist deze dreigende zekerheid met verve uit. Ze overtreden bewust regels en storen zich aan god noch gebod en hebben vaak de vaardigheden ontwikkeld met hun daden weg te komen. Het profiel van deze pester is sterk zelf bevestigend, hij ziet zichzelf als een slimme durfal die de dommerds de loef afsteekt en ze dat ook bij herhaling laat merken. "Wie maakt mij wat?" staat met grote letters op het voorhoofd geschreven.

Het komt ook regelmatig voor dat een pester een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol, vervolgens als pester gaan opstellen en manifesteren. "Laten pesten doet pesten".

Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er al dan niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor.

Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie of frustratie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben last op termijn van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De meelopers en de andere kinderen:

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de direct actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, of er zijn kinderen die het niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school) omgeving.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie.

Voorals meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Alles wat in een groep gebeurt, laat het individueel denken meer en meer achter zich en zo kan vooral groepsgedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen inclusief de pesters onacceptabel zijn.

Het heeft echter absoluut zin om als opvoeder daadwerkelijk op te treden tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt bovendien grotere risico's met zich mee.

De situatie voor vooral meelopers verandert hierdoor. Het wordt hen duidelijk dat het geen groepsnorm is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep en zijn niet bereid en ook niet in staat om grote risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien, dit in tegenstelling tot de ervaren pester. Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven, vervullen dus een belangrijke rol.

Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school of op de club willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot een rationeel handelen. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

4. Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten

Met het gepeste kind:

Een gepest kind schaamt zich vaak. Het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Met de pester:

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd, en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waardoor ze echter helaas onmachtig zijn door het ontbreken van het hanteren van de juiste vaardigheden.

Met de overige kinderen:

Er zijn kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen. Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waar een menigte bij aanwezig is.

Ook zijn er kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag, waar gepeste kinderen erg veel last van ondervinden.

5. Richtlijnen en adviezen voor de pedagogische aanpak en de hulpverlening

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren en vast te leggen hoe het verloop van een casus wordt behandeld, want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook veel betrokkenen. Onderstaande tekst geeft concrete invullingen en handreikingen voor het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

Opvoeden hangt samen met het *positief* bevestigen van *gewenst* gedrag. Ongewenst gedrag proberen we zo min mogelijk te benadrukken maar we proberen elk kind te leiden naar gewenst gedrag door elke geslaagde poging van een kind om nieuw, beter gedrag uit te proberen, positief te waarderen.

Als een kind toch wordt geconfronteerd met ongewenst (pest)gedrag van een ander kind is het bieden van veiligheid van groot belang. Soms durven kinderen hun probleem niet aan de leerkracht te vertellen. De school moet kinderen de mogelijkheid bieden om naar een leerkracht van eigen keuze gaan. Deze leerkracht, een zogenaamde vertrouwenspersoon voor de kinderen, koppelt het probleem vervolgens terug naar de direct betrokken leerkracht alsmede de directeur van de school. Geheimhouding van dit probleem moet bij deze terugkoppeling gewaarborgd zijn.

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat dit ongewenste gedrag volstrekt niet geaccepteerd wordt. De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt zwaar en ernstig met de pester en zijn ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers. Zie het protocol.

Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door gesprekken met een vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen. Het kind een schriftje geven als vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht om positieve en negatieve ervaringen te verwoorden kan een hulpmiddel zijn. De leerkracht moet regelmatig ook terugkoppelen naar de ouders om ervoor te zorgen dat ook zij hun beeld bijstellen aan de hand van reële waarnemingen. Pas als zij deelgenoot zijn van het proces dat hun kind doormaakt kan dat proces op de juiste manier ontwikkelen.

Hulp aan de pester:

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, zij zijn niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten: Een gesprek vanuit dit protocol waarin ondubbelzinnig zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Dit gesprek wordt gevoerd als een slecht-nieuwsgesprek. Er wordt een duidelijk afspraak voor een vervolgesprek gemaakt. Pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld zodat al het personeel alert kan reageren en bij kan dragen aan de oplossing (expertise uitwisselen). De ouders worden geïnformeerd van zowel de pester als het gepeste kind om mee te werken aan een positieve wending. Daarnaast voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de betrokken kinderen waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind. Het inschakelen van de expertise van jeugdzorg of de onderwijsbegeleidingsdienst kan in overleg met de intern begeleider

Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers

De zwijgende middengroep is van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Deze middengroep is eenvoudig te mobiliseren in een kring of klassengesprek. Ook kunnen de ouders van deze kinderen ingeschakeld worden.

Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ouders serieus neemt. De ouders hebben recht op begrip en aandacht. Ze moeten betrokken worden bij de voorbereiding van de aanpak en de begeleiding van hun kind.

De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft. Ook zij moeten betrokken worden bij de aanpak en de begeleiding van hun kind.

De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen. Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

2. HET PESTPROTOCOL

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken. De Dreefschool wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, de gepeste kinderen, de pesters en de overige kinderen.

De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.

Leerkrachten en overblijfoeders moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin.

Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en overblijfoeders duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.

Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.

Dit pestprotocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

Maatregelen

Preventieve maatregelen:

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de school aan het begin van het schooljaar, gedurende de eerste 4 weken, zoals beschreven in het document 'LEEFREGELS' van de Dreefschool. Het voorkomen van onderling plagen en pesten wordt hier benoemd als de regel 'VEILIG' aan de orde is.
2. De leerkrachten stellen aan het begin van het jaar samen met de groep tevens eigen groepsregels op.
3. Gedurende het schooljaar worden er in alle groepen Rots en Watertrainingen gegeven, waarin het begrip voor het sociaal emotioneel functioneren van de kinderen voor *zowel zichzelf als voor anderen* wordt bijgebracht. Vanaf groep 3 t/m 8 wordt pestgedrag als ongewenst gedrag expliciet besproken.
4. Indien de leerkracht aanleiding toe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.
5. Tijdens het speelkwartier en in de middagpauze houden de leerkrachten respectievelijk de overblijfoeders pleinwacht. Zij geven zo nodig structuur bij het spel en ze geven aandacht aan het verloop van het spel. Bij onenigheid helpen ze de kinderen de problemen gezamenlijk op te lossen. Ze besteden ook expliciet aandacht aan kinderen die zich vervelen en helpen ze bij het maken van een plan om iets te gaan ondernemen.
6. Bij het uitgaan van de school houden de leerkrachten ook toezicht bij het naar buiten gaan.
7. Leerkrachten zijn alert op compensatiegedrag; als kinderen, door frustratie in het schoolwerk of door jalousie, hun eigenwaarde op andere wijze trachten te bewerkstelligen.

Repressieve maatregelen:

1 Pedagogisch gesprek met de kinderen:

Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag, wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Deze gesprekken worden regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. De ouders worden, met inschakeling van het kind dat de VEILIG schoolregel zelf overtreedt, op de hoogte gesteld. Van de gesprekken worden aantekeningen gemaakt in het leerlingendossier van zowel de pester als het gepeste kind. De leerkracht probeert ook de meelopers te beïnvloeden om te zorgen dat het pesten stopt. De leerkracht kan de intern begeleider inschakelen voor advies (n.b. niet om het gesprek over te nemen) Zie ook stappenplan bij overtreding van de Leefregels.

2 Ouders inlichten:

Indien er ondanks het ingrijpen van de leerkracht sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de leerkracht op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school.

Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester apart benoemd en vastgelegd. Ook op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden genoteerd. (bijvoorbeeld uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag; buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek).

3 Inschakeling van extern advies:

In overleg met de intern begeleider kan een schoolcounselor of schoolmaatschappelijk werk worden ingeschakeld of kan een kind voor hulp worden verwezen (bv sociale vaardigheidstraining e.d.). Aan de ouders van het gepeste kind wordt de voortgang en de resultaten van de aanpak gemeld. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het digitale leerling-dossier van de school.

4. Directeur inschakelen:

Indien het probleem zich toch blijft herhalen schakelt de leerkracht de directeur in. De leerkracht overhandigt de directeur het leerling-dossier (digitaal) met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.

De directeur roept de ouders op school voor een gesprek in aanwezigheid van de leerkracht. Ook het kind kan in dit gesprek betrokken worden. De directeur stelt een contract op met als doel verbetering van het gedrag van de pester. Daarnaast wordt er een overzicht aan de ouders gegeven van mogelijke maatregelen als verbetering uitblijft zoals verwijzing naar jeugdzorg, gedragstherapie, schorsing, verwijdering.

Het proces wordt door directeur en leerkracht gezamenlijk gevolgd. De ontwikkelingen worden zorgvuldig gedocumenteerd in het digitale leerling dossier.

5 Schorsen en verwijderen:

Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en / of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken, kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen zoals omschreven in het reglement schorsing en verwijdering.

De school moet veilig zijn